

ประกาศกรมวิชาการเกษตร

เรื่อง โฆษณาคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘

ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้กำหนดขั้นตอนการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน โดยให้กรมวิชาการเกษตร ดำเนินการตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชที่ยื่นคำขอ นำปิดประกาศที่กรมวิชาการเกษตร และที่ในเว็บไซต์ของกรมวิชาการเกษตร เพื่อให้บุคคลทั่วไปได้มีโอกาสทักท้วงภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันปิดประกาศ นั้น

บัดนี้ ได้มีผู้มายื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จำนวน ๔ พันธุ์ ให้เป็นพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนฯ ดังนี้

๑. ข้าวพันธุ์ขานี่ 117 (*Oryza sativa* 'Khah Ni 117')
๒. ข้าวพันธุ์ดำดาษ 20 (*Oryza sativa* 'Damdaht 20')
๓. มะพร้าวพันธุ์กะทิหอมไวท์คลาวด์ (*Cocos nucifera* 'Kati Hom White Cloud')
๔. ไม้ดอกสกุลจำปีพันธุ์มิ่งมณฑา (*Magnolia* 'Ming Montha')

กรมวิชาการเกษตรได้ตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอประกาศลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพันธุ์พืชดังกล่าวให้ทราบโดยทั่วกัน ปราบกฏตามเอกสารแนบท้ายประกาศนี้ และหากมีผู้ใดประสงค์จะทักท้วงหรือมีข้อพิสูจน ว่าการยื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนฯ ดังกล่าวเป็นไปโดยมิชอบ ให้แจ้งที่กลุ่มวิจัยการคุ้มครองพันธุ์พืช สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๙๐๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๙๔๐ ๗๒๑๔ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันปิดประกาศเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

(นางสาวอิงอร ปัญญากิจ)
รองอธิบดี รักษาราชการแทน
อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

ข้าวพันธุ์ขานี้ 117
(*Oryza sativa* 'Khah Ni 117')

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ - สกุล   กรมการข้าว
ที่อยู่   เลขที่ 2177 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์   0-2561-3056 โทรสาร 0-2561-3236

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

พันธุ์ข้าวขานี้ เป็นข้าวเจ้า ข้าวนาสวน ไรต่อช่วงแสง คำว่า “ขานี้” ตามภาษาปกากะญอเรียกว่า ป็อกอ แปลว่า ข้าวแดง จากข้อมูลการสัมภาษณ์ นางบัวแก้ว กากุล เกษตรกรชาติพันธุ์ปกากะญอ บ้านป่าหญ้าไทร ตำบลป่าไหนด อำเภอฟัว จังหวัดเชียงใหม่ บอกว่ามารดาของตนนำพันธุ์มาจากตำบลสันทราย อำเภอฟัว จังหวัดเชียงใหม่ มาปลูกที่บ้านป่าหญ้าไทร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 เป็นพันธุ์ที่มีการเจริญเติบโตดี ผลผลิตสูง คุณภาพการหุงต้มดี เกษตรกรชาติพันธุ์ลาหู่บ้านขอนแก่น ซึ่งเป็นหมู่บ้านใกล้เคียง จึงมาขอเมล็ดพันธุ์ไปปลูก ต่อมาได้ขยายพื้นที่ปลูกเพิ่มขึ้นและเป็นที่นิยมปลูกของเกษตรกรทั้ง 2 หมู่บ้าน และเกษตรกรชาติพันธุ์ลาหู่เรียกชื่อพันธุ์ข้าวตามภาษาของตนเองว่า ขานี้ แปลว่า ข้าวเมล็ดลาย ตามลักษณะเมล็ดข้าวเปลือกที่มีแถบสีน้ำตาล ในปี พ.ศ. 2547 นายนิพนธ์ บุญมี เจ้าพนักงานการเกษตร 6 ศูนย์วิจัยข้าวเชียงใหม่ อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ได้เก็บรวบรวมพันธุ์จากแปลงนาเกษตรกรบ้านขอนแก่น หมู่ที่ 3 ตำบลป่าไหนด อำเภอฟัว จังหวัดเชียงใหม่ ให้รหัสรวบรวมเป็น SPTC04005 และได้นำมาปลูกขยายและแนะนำให้เกษตรกรปลูกในพื้นที่โครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริดอยม่อนล้าน อำเภอฟัว จังหวัดเชียงใหม่ (ความสูงระดับทะเลปานกลาง 700 เมตร) ระหว่างปี พ.ศ. 2548 – 2552 ต่อมาพบว่า พันธุ์ข้าวขานี้ (SPTC04005) มีหลายลักษณะปะปนกัน เช่น ความสูง สีข้าวกล้อง สีกาบใบ รวมถึงวันออกดอกและวันสุกแก่ที่ไม่พร้อมกัน ในฤดูนาปี พ.ศ. 2553 จึงได้สุ่มเก็บและคัดเลือกรวงข้าวจากแปลงนาเกษตรกร และนำมาปลูกคัดเลือกสายพันธุ์บริสุทธิ์แบบรวงต่อแถว ในพื้นที่โครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริดอยม่อนล้าน อำเภอฟัว จังหวัดเชียงใหม่ ในฤดูนาปี พ.ศ. 2554 จำนวน 187 แถว คัดเลือกได้ จำนวน 41 สายพันธุ์ ในฤดูนาปี พ.ศ. 2555 ปลูกศึกษาพันธุ์ขั้นสูง เปรียบเทียบกับขานี้ (พันธุ์ท้องถิ่น) ในฤดูนาปี พ.ศ. 2556 ปลูกเปรียบเทียบผลผลิตภายในสถานี ที่โครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริดอยม่อนล้าน อำเภอฟัว จังหวัดเชียงใหม่ ฤดูนาปี พ.ศ. 2557 ปลูกรักษาพันธุ์ เนื่องจากไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ฤดูนาปี 2558 เปรียบเทียบผลผลิตระหว่างสถานีที่บ้านยางเปา ตำบลอมก๋อย อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ บ้านโป่งลมแรง ตำบลแม่วิน อำเภอแม้วาง จังหวัดเชียงใหม่ และบ้านเลี้ยว ตำบลแม่สลองใน อำเภอแม้วาง จังหวัดเชียงใหม่ เปรียบเทียบผลผลิตในนาราชภูร์ ที่บ้านสบโขง ตำบลสบโขง อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ บ้านห้วยหญ้าไซ ตำบลป่าแดด อำเภอแม้วาง จังหวัดเชียงใหม่ และบ้านน้ำรีพัฒนา ตำบลขุนน่าน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดน่าน ทดสอบปฏิกริยาต่อโรคไหม้ ที่ศูนย์วิจัยข้าวแม่ฮ่องสอน และเชียงราย และทดสอบปฏิกริยาต่อแมลงบั่ว ที่ศูนย์วิจัยข้าวแพร่ ฤดูนาปี พ.ศ. 2559 ทดสอบปฏิกริยาต่อโรคไหม้ ที่ศูนย์วิจัยข้าวแม่ฮ่องสอน เชียงราย และเชียงใหม่ ทดสอบปฏิกริยาต่อแมลงบั่ว ที่ศูนย์วิจัยข้าวแพร่ ทดสอบการตอบสนองต่อปุ๋ยไนโตรเจน ที่ศูนย์วิจัยข้าวแม่ฮ่องสอน และเชียงราย และทดสอบฤทธิ์ทางชีวภาพ คือ การเป็นฟรีไบโอติก และการป้องกันการทำลายดีเอ็นเอจากภาวะเครียดออกซิเดชัน ที่มหาวิทยาลัย

เทคโนโลยีราชมงคลล้านนา และฤดูนาปี พ.ศ. 2560 ทดสอบฤทธิ์ทางชีวภาพ ที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ฤดูนาปี พ.ศ. 2561 ประเมินการยอมรับของเกษตรกรต่อลักษณะทางการเกษตร คุณภาพเมล็ดทางกายภาพและคุณภาพการหุงต้มและรับประทานโดยเกษตรกรมีส่วนร่วม ที่โครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริดอยม่อนล้าน อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ฤดูนาปี พ.ศ. 2562 ทดสอบปฏิกิริยาต่อโรคไหม้ ที่ศูนย์วิจัยข้าวแม่ฮ่องสอน และเชียงใหม่ ทดสอบปฏิกิริยาต่อเพลี้ยกระโดดหลังขาว ที่ศูนย์วิจัยข้าวเชียงราย และทดสอบปฏิกิริยาต่อแมลงบัวสภาพนา และโรงเรือน ที่ศูนย์วิจัยข้าวแพร่ ฤดูนาปี พ.ศ. 2563 เปรียบเทียบผลผลิตระหว่างสถานี ที่บ้านแม่ลอบ ตำบลนาเกียน อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ บ้านทรายมูล ตำบลสะเมิงใต้ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ และศูนย์วิจัยข้าวแม่ฮ่องสอน ตำบลสบป่อง อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน เปรียบเทียบผลผลิตในนาราชภูรี ที่บ้านแม่ลอบ ตำบลนาเกียน อำเภอมก๋อยจังหวัดเชียงใหม่ บ้านป่าหญ้าไทร ตำบลป่าไหนด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ และบ้านปungยาม ตำบลนาปูป้อม อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน และวิเคราะห์คุณภาพเมล็ดทางกายภาพ ทางเคมี และคุณภาพการหุงต้มและรับประทาน ที่ศูนย์วิจัยข้าวปทุมธานี และแพร่

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ปี พ.ศ.	การดำเนินการ	สถานที่
2547	เก็บรวบรวมพันธุ์จากแปลงนาเกษตรกรบ้าน_ให้รหัส รวบรวมเป็น SPTC04005	บ้านขอนแก่น หมู่ที่ 3 ตำบล ป่าไหนด อำเภอพร้าว จังหวัด เชียงใหม่
2548 – 2552	ปลูกขยายและแนะนำให้เกษตรกร	
2553	สุ่มเก็บและคัดเลือกรวงข้าวจากแปลงนาเกษตรกร	
2554	ปลูกคัดเลือกสายพันธุ์บริสุทธิ์แบบรวงต่อแถว จำนวน 187 แถว คัดเลือกได้ จำนวน 41 สายพันธุ์	สถานีพัฒนาการเกษตรที่สูง ตามพระราชดำริดอยม่อน ล้าน อำเภอพร้าว จังหวัด เชียงใหม่
2555	ปลูกศึกษาพันธุ์ชั้นสูง เปรียบเทียบกับขาหนี (พันธุ์ท้องถิ่น)	
2556	ปลูกเปรียบเทียบผลผลิตภายในสถานี	สถานีพัฒนาการเกษตรที่สูง ตามพระราชดำริดอยม่อน ล้าน อำเภอพร้าว จังหวัด เชียงใหม่
2557	ปลูกรักษาพันธุ์	
2558	เปรียบเทียบผลผลิตระหว่างสถานี ทดสอบปฏิกิริยาต่อโรค ไหม้ และทดสอบปฏิกิริยาต่อแมลงบัว	ศูนย์วิจัยข้าวแม่ฮ่องสอน เชียงราย และแพร่

ปี พ.ศ.	การดำเนินการ	สถานที่
2559	ทดสอบปฏิกิริยาต่อโรคไหม้ ทดสอบปฏิกิริยาต่อแมลงบัว และทดสอบการตอบสนองต่อปุ๋ยไนโตรเจน	
2560	ทดสอบฤทธิ์ทางชีวภาพ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
2561	ประเมินการยอมรับของเกษตรกร	สถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริดอยม่อนล้าน อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่
2562	ทดสอบปฏิกิริยาต่อโรคไหม้ ทดสอบปฏิกิริยาต่อเพลี้ย กระโดดหลังขาว ปฏิกิริยาต่อแมลงบัวสภาพนา	ศูนย์วิจัยข้าวแม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ และเชียงราย
2563	เปรียบเทียบผลผลิตระหว่างสถานี เปรียบเทียบผลผลิตในนา ราษฎร์ วิเคราะห์คุณภาพเมล็ดทางกายภาพ ทางเคมี และคุณภาพการหุงต้มและรับประทาน	

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย ข้าวพันธุ์ชาหนี่ 117 ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Oryza sativa</i> 'Khah Ni 117' วงศ์ Poaceae พืชล้มลุก ข้าวเจ้า ข้าวนาสวน ไวต่อช่วงแสง
ต้น	กอดตั้ง ความสูงของต้นวัดถึงปลายรวง 143 เซนติเมตร ปล้องสีเขียว
ใบ	ใบเดี่ยว รูปแถบ กว้าง 1.70 เซนติเมตร ยาว 53.9 เซนติเมตร ปลายใบแหลม ขอบใบเรียบ แผ่นใบมีขน กาบใบสีเขียว เส้นใบสีขาว ปลายแยกสองแฉก ยาว 24.2 มิลลิเมตร หูใบสีเขียว อ่อน ข้อต่อใบสีเขียวอ่อน แผ่นใบสีเขียว ปลายใบสีม่วง มุมใบตรงทำมุมตั้งตรง ใบตรงกว้าง 2.20 เซนติเมตร ยาว 32.4 เซนติเมตร
ดอก/ช่อดอก	ช่อดอกแบบช่อแยกแขนง จำนวนรวงต่อกอ 112 รวง การแตกกระแจะปานกลาง คอรวงโผล่ พ่นมาก สีของยอดดอกสีขาว
ผล/เมล็ด	รวงยาว 26.7 เซนติเมตร เปลือกเมล็ดสีฟาง แฉกน้ำตาล มีขนสั้น ไม่มีหาง กลีบรองดอก ยาว 2.08 มิลลิเมตร กลีบรองดอกสีฟาง ข้าวเปลือกกว้าง 3.69 มิลลิเมตร ยาว 9.96 มิลลิเมตร หนา 2.33 มิลลิเมตร ข้าวกล้องรูปร่างเรียวยาว สีขาว กว้าง 3.10 มิลลิเมตร ยาว 7.03 มิลลิเมตร หนา 2.07 มิลลิเมตร ข้าวสาร กว้าง 3.01 มิลลิเมตร ยาว 6.68

มิลลิเมตร หน้า 2 มิลลิเมตร การเป็นท้องไข่มาก ค่าท้องไข่ 2.4 น้ำหนักข้าวเปลือก 1,000 เมล็ด 38.4 กรัม น้ำหนักข้าวเปลือกต่อ 1 ถึง 10.9 กิโลกรัม

ลักษณะอื่น ๆ

1. ปริมาณมิโลสร้อยละ 15.1
2. ค่าการสลายตัวในต่าง มีค่า 7.0
3. ค่าความคงตัวแบ่งสุก 68 มิลลิเมตร
4. การติดเมล็ดสมบูรณ์มาก (ร้อยละ 84) การร่วงของเมล็ดปานกลาง ความสามารถในการนวดปานกลาง ระยะพักตัวของเมล็ด 4 สัปดาห์
5. เป็นพันธุ์ข้าวที่ให้ผลผลิตดี มีศักยภาพให้ผลผลิตสูงสุดถึง 783 กิโลกรัมต่อไร่ ในสภาพนาที่
ความสูงระดับทะเลปานกลาง 700 - 1,000 เมตร ค่อนข้างต้านทานต่อโรคไหม้ คุณภาพการสีดีมาก และไม่ตอบสนองต่อปุ๋ยไนโตรเจน เหมาะสำหรับสภาพการทำนาบนพื้นที่สูง
6. มีคุณค่าทางโภชนาการสูง โดยมีประสิทธิภาพในการเป็นพรีไบโอติก และป้องกันความเสียหายของดีเอ็นเอจากภาวะเครียดออกซิเดชันได้
7. พื้นที่ปลูกข้าวนาขั้นบันไดที่ความสูงระดับทะเลปานกลาง 700 - 1,000 เมตร

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของข้าวพันธุ์ชาห์นี่ 117
ก ทรงต้น ข รวง ค ข้าวเปลือก ข้าวกล้อง และข้าวสาร

ข้าวพันธุ์ชาห์นี่ 117

ข้าวพันธุ์ดำดาช 20
(*Oryza sativa* 'Damdaht 20')

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

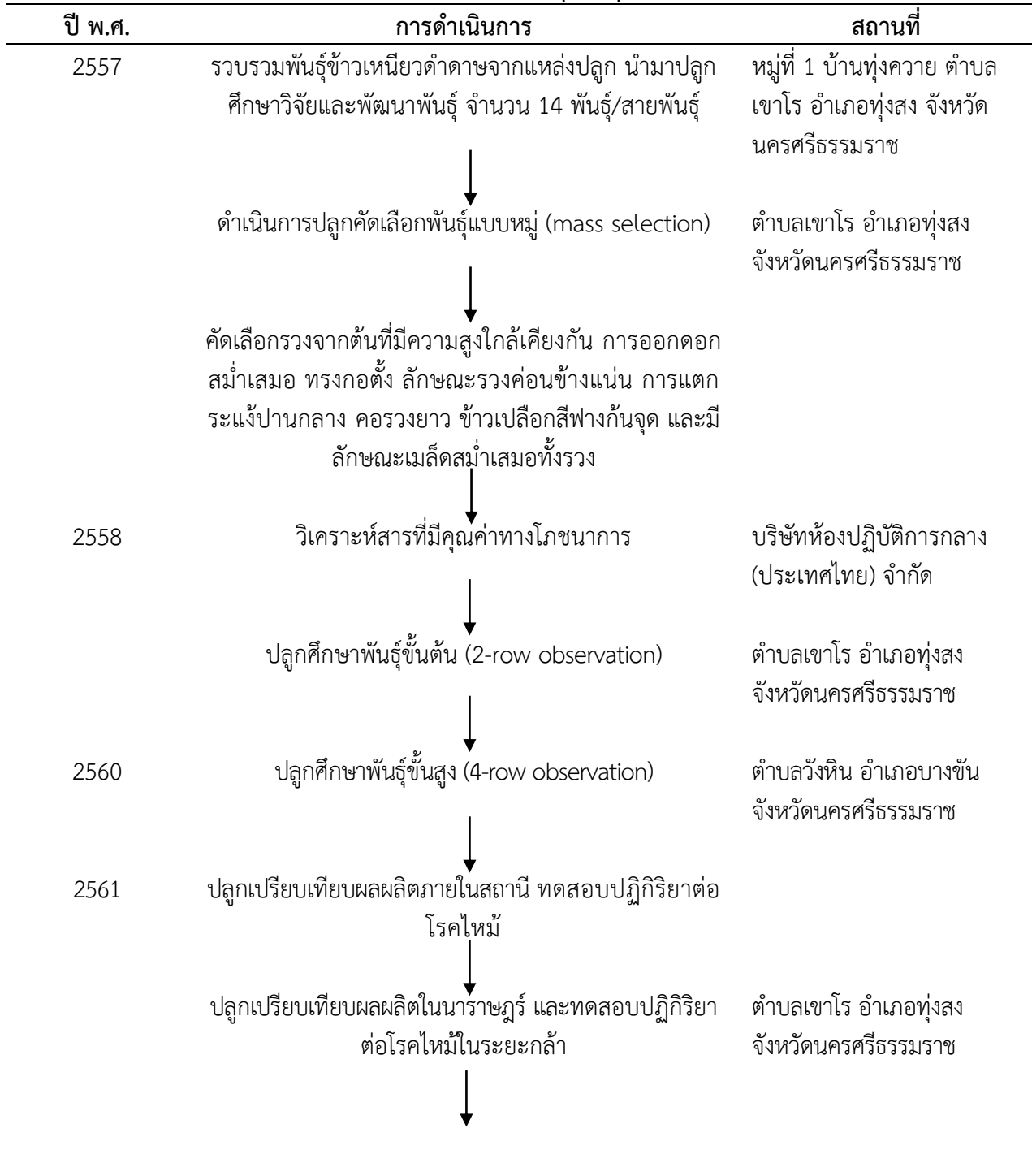
ชื่อ - สกุล   กรมการข้าว
ที่อยู่   เลขที่ 2177 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์   0-2561-3056 โทรสาร 0-2561-3236

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ข้าวพันธุ์ดำดาช 20 เป็นข้าวเหนียว ข้าวนาไร่ ไร่ต่อช่วงแสง ในปี พ.ศ. 2557 ศูนย์วิจัยข้าวนครศรีธรรมราชได้เก็บรวบรวมพันธุ์ข้าวเหนียวดำดาชจากแหล่งปลูกในพื้นที่ หมู่ที่ 1 บ้านทุ่งควาย ตำบลเขาโร อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช นำมาปลูกศึกษาวิจัยและพัฒนาพันธุ์ ภายใต้โครงการคัดเลือกพันธุ์ข้าวไร่พื้นเมืองเพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหารในพื้นที่ภาคใต้ โดยเกษตรกรมีส่วนร่วม จากการเก็บรวบรวมพันธุ์ข้าวไร่และนำมาปลูกจำนวน 14 พันธุ์/สายพันธุ์ ข้าวเหนียว ดำดาชเป็นสายพันธุ์ ที่ 12 จึงให้ชื่อสายพันธุ์ว่า “ดำดาช NSRC14012” ดำเนินการปลูกคัดเลือกพันธุ์แบบหมู่ (mass selection) ในสภาพไร่แซมปาล์มน้ำมัน ปลูกใหม่ของเกษตรกร ตำบลเขาโร อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช คัดเลือกรวงจากต้นที่มีความสูงใกล้เคียงกัน การออกดอกสม่ำเสมอ ทรงกอตั้ง ลักษณะรวงค่อนข้างแน่น การแตกกระแงปานกลาง คอรวงยาว ข้าวเปลือกสีฟางก้นจุด และมีลักษณะเมล็ดสม่ำเสมอทั้งรวง ในปี พ.ศ. 2558 นำเมล็ดที่ได้จากการปลูกคัดเลือกพันธุ์แบบหมู่ วิเคราะห์สารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ ที่บริษัทห้องปฏิบัติการกลาง (ประเทศไทย) จำกัด เพื่อต้องการทราบถึงสารที่มีคุณค่าทางโภชนาการที่โดดเด่น เพื่อจะได้พัฒนาพันธุ์ตามขั้นตอนการปรับปรุงพันธุ์ต่อไป พบว่า ข้าวเหนียวดำดาช NSRC14012 มีคุณค่าโภชนาการสูงที่โดดเด่น คือ แอนโทไซยานิน มีอยู่ในปริมาณสูงถึง 905.48 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม ซึ่งเป็นสารให้สีที่พบในพืช เนื่องจากสารชนิดนี้เกิดจากการรวมกันของสารประกอบฟีนอลิกหลายโมเลกุล จึงมีฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระที่สูง จึงได้นำไปปลูกคัดเลือกสายพันธุ์บริสุทธิ์แบบรวงต่อแถว (pure line selection) จำนวน 195 รวง ในสภาพไร่แซมปาล์มน้ำมันปลูกใหม่ของเกษตรกร ตำบลเขาโร อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช และคัดเลือกแถวที่ 20 ให้ชื่อสายพันธุ์ว่า “ดำดาช NSRC14012-20” มีลักษณะทางการเกษตรดีตามหลักการปรับปรุงพันธุ์ข้าว คือ ทรงกอตั้ง การออกดอกสม่ำเสมอ ความสูงสม่ำเสมอ จำนวนรวงต่อกอมาก การติดเมล็ดดี คอรวงยาว รวงยาว ระแงค่อนข้างถี่ ปี พ.ศ. 2559 ปลูกศึกษาพันธุ์ขั้นต้น (2-row observation) ในสภาพไร่แซมปาล์มน้ำมันปลูกใหม่ของเกษตรกร ตำบลเขาโร อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี พ.ศ. 2560 ปลูกศึกษาพันธุ์ขั้นสูง (4-row observation) ในสภาพไร่แซมปาล์มน้ำมันปลูกใหม่ของเกษตรกร ตำบลวังหิน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี พ.ศ. 2561 ปลูกเปรียบเทียบผลผลิตภายในสถานี ในสภาพไร่แซมปาล์มน้ำมัน ปลูกใหม่ของเกษตรกร ตำบลเขาโร อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช และทดสอบปฏิบัติการต่อโรคไหม้ ในระยะกล้า ที่ศูนย์วิจัยข้าวนครศรีธรรมราช และศูนย์วิจัยข้าวพัทลุง ปี พ.ศ. 2562 ปลูกเปรียบเทียบผลผลิตในนาราชบุรี ในสภาพไร่แซมปาล์มน้ำมัน และขยายพาราปลูกใหม่ของเกษตรกร ตำบลเขาโร อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช และทดสอบปฏิบัติการต่อโรคไหม้ในระยะกล้า ที่ศูนย์วิจัยข้าวพัทลุง และศูนย์วิจัยข้าวนครศรีธรรมราช ปี พ.ศ. 2563 ปลูกเปรียบเทียบผลผลิตในนาราชบุรี ในสภาพไร่แซมปาล์มน้ำมัน และขยายพาราปลูกใหม่ของเกษตรกร ตำบลเขาโร อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช ทดสอบการตอบสนองต่อปุ๋ยไนโตรเจน ในสภาพไร่แซมพาราของเกษตรกร ตำบลเขาโร

อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช วิเคราะห์คุณภาพเมล็ดทางกายภาพ และคุณภาพเมล็ดทางเคมี ที่ศูนย์วิจัยข้าวพัทลุง ทดสอบปฏิกิริยาต่อโรคขอบใบแห้ง และโรคไหม้ในระยะกล้า ที่ศูนย์วิจัยข้าวพัทลุง และศูนย์วิจัยข้าวนครศรีธรรมราช และประเมินการยอมรับของเกษตรกรต่อลักษณะทางการเกษตร ที่อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี พ.ศ. 2564 ทดสอบปฏิกิริยาต่อเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ที่ศูนย์วิจัยข้าวพัทลุง วิเคราะห์คุณภาพเมล็ดทางกายภาพ และคุณภาพเมล็ดทางเคมี ที่ศูนย์วิจัยข้าวปทุมธานี และประเมินการยอมรับต่อคุณภาพการหุงต้มและรับประทาน ศูนย์วิจัยข้าวนครศรีธรรมราช

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

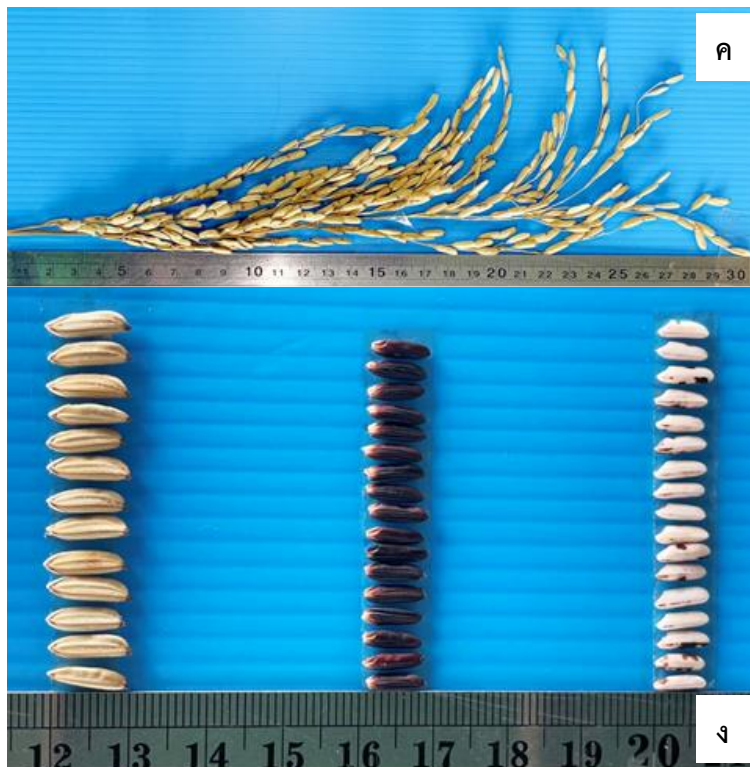
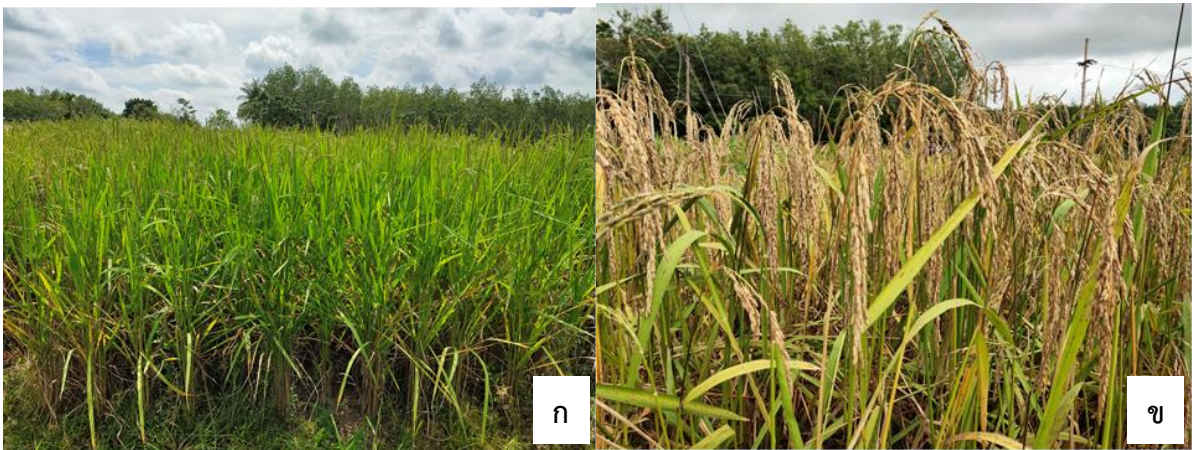

ปี พ.ศ.	การดำเนินการ	สถานที่
2563	ปลูกเปรียบเทียบผลผลิตในนาราชภูรี ทดสอบการตอบสนอง ต่อปุ๋ยไนโตรเจน วิเคราะห์คุณภาพเมล็ดทั้งทางกายภาพ และ คุณภาพเมล็ดทั้งทางเคมี	ศูนย์วิจัยข้าวพัทลุง และ ศูนย์วิจัยข้าวนครศรีธรรมราช
	↓	
	ประเมินการยอมรับของเกษตรกรต่อลักษณะทางการเกษตร	อำเภอทุ่งสง จังหวัด นครศรีธรรมราช
	↓	
2564	ทดสอบปฏิกิริยาต่อเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล วิเคราะห์ คุณภาพเมล็ดทั้งทางกายภาพ และคุณภาพเมล็ดทั้งทางเคมี และ ประเมินการยอมรับต่อคุณภาพการหุงต้มและรับประทาน	ศูนย์วิจัยข้าวพัทลุง ศูนย์วิจัย ข้าวปทุมธานี และศูนย์วิจัย ข้าวนครศรีธรรมราช

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย ข้าวพันธุ์ดำดาช 20 ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Oryza sativa</i> 'Damdaht 20' วงศ์ Poaceae พืชล้มลุก ข้าวเหนียว ข้าวนาไร่ ไร่ต่อช่วงแสง
ต้น	กอดตั้ง ความสูงของต้นวัดถึงปลายรวง 155 เซนติเมตร ปล้องสีม่วง
ใบ	ใบเดี่ยว รูปแถบ กว้าง 2.2 เซนติเมตร ยาว 56.0 เซนติเมตร ปลายใบแหลม ขอบใบเรียบ แผ่นใบมีขน กาบใบสีเขียว เส้นใบสีม่วง ปลายแยกสองแฉก ยาว 2.20 มิลลิเมตร หูใบ สีม่วง ข้อต่อใบสีเขียวขอบม่วง แผ่นใบสีเขียว ขอบใบสีม่วง มุมใบตรงมีหลายลักษณะ ปนกัน ใบตรงกว้าง 2.21 เซนติเมตร ยาว 41.5 เซนติเมตร
ดอก/ช่อดอก	ช่อดอกแบบช่อแยกแขนง จำนวนรวงต่อกอ 117 รวง ลักษณะของรวงค่อนข้างแน่น การ แตกกระแจะปานกลาง การยึดของคอรวงยาว ยอดเกสรเพศเมียสีขาว สีของปลายยอดดอก มีสีชมพู
ผล/เมล็ด	รวงยาว 30.6 เซนติเมตร เปลือกเมล็ดสีฟาง ก้นจุด มีขนสั้น บางเมล็ดหางสั้น ยอดเมล็ดสีดำ กลีบรองดอกยาว 3.2 มิลลิเมตร กลีบรองดอกสีฟาง ข้าวเปลือกกว้าง 3.04 มิลลิเมตร ยาว 10.47 มิลลิเมตร หนา 2.05 มิลลิเมตร ข้าวกล้องรูปร่างเรียวยาว สีดำ กว้าง 2.44 มิลลิเมตร ยาว 7.44 มิลลิเมตร หนา 1.80 มิลลิเมตร ข้าวสาร กว้าง 2.30 มิลลิเมตร ยาว 6.99 มิลลิเมตร หนา 1.71 มิลลิเมตร น้ำหนักข้าวเปลือก 1,000 เมล็ด 28.3 กรัม น้ำหนักข้าวเปลือกต่อ 1 ถัง 10.4 กิโลกรัม
ลักษณะอื่น ๆ	1. ปริมาณอมิโลสร้อยละ 5.87 2. ค่าการสลายตัวในต่าง มีค่า 7.0 3. การติดเมล็ดสมบูรณ์มาก (ร้อยละ 90) การร่วงของเมล็ดยาก ความสามารถในการนวด ปานกลาง ระยะพักตัวของเมล็ด 2 สัปดาห์

4. เป็นข้าวเหนียว เยื่อหุ้มเมล็ดสีดำ คุณภาพการหุงต้มและรับประทานดี มีคุณค่าทางโภชนาการสูงเหมาะสำหรับนำไปแปรรูปเป็นอาหารว่าง และแปรรูปเป็นขนมในงานประเพณีต่าง ๆ
5. ให้ผลผลิตสูงเมื่อปลูกในสภาพไร่แซมยางพารา เฉลี่ย 407 กิโลกรัมต่อไร่ คุณภาพการสีดีมาก ให้ต้นข้าวร้อยละ 60.7
6. เหมาะสำหรับปลูกในสภาพไร่แซมปาล์มน้ำมัน และยางพาราปลูกใหม่
7. ปลูกในสภาพไร่ ปลูกแซมยางพารา และปาล์มน้ำมันที่ปลูกใหม่ อายุ 1 - 3 ปี ในจังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดใกล้เคียง

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของข้าวพันธุ์ดำดาช 20
ก ทรงต้น ข-ค รวง ง ข้าวเปลือก ข้าวกล้อง และข้าวสาร

ข้าวพันธุ์ดำดาช 20

มะพร้าวพันธุ์กะทิหอมไวท์คลาวด์
(*Cocos nucifera* ‘Kati Hom White Cloud’)

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ – สกุล

1. สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน)
2. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ที่อยู่

1. 2003/61 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900
2. 50 ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900

โทรศัพท์

1. 02-579-7435
2. 02-579-7435

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

มะพร้าวพันธุ์กะทิหอมไวท์คลาวด์ เป็นพันธุ์มะพร้าวที่พัฒนาและคัดเลือกจากมะพร้าวน้ำหอม (พันธุ์แม่) ที่ปลูกร่วมกับมะพร้าวกะทิและปล่อยให้มีการผสมแบบเปิดตามธรรมชาติ โดยโครงการปรับปรุงพันธุ์มะพร้าวกะทิหอมไวท์คลาวด์ เป็นส่วนขยายผลการวิจัยจากการรวมรวมพันธุ์มะพร้าวไทย ในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งโครงการได้ออกสำรวจความแปรปรวนของพันธุ์กรรมมะพร้าวไทย และได้คัดเลือกหน่อพันธุ์มะพร้าวกลุ่มต้นเตี้ยและต้นสูงที่ปลูกอยู่ในพื้นที่เดียวกันในพื้นที่ปลูกมะพร้าวจังหวัดราชบุรี มาปลูกไว้ในแปลงรวบรวมพันธุ์ของ คณะเกษตร กำแพงแสน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จังหวัดนครปฐม จำนวน 449 ต้น จากนั้นปี พ.ศ. 2561 ได้คัดเลือกต้นมะพร้าวกลุ่มต้นเตี้ยที่มีลักษณะความหอมและเนื้อกะทิด้วยการใช้เทคโนโลยีเครื่องหมายดีเอ็นเอ (DNA marker) จนสามารถคัดเลือกมะพร้าวต้นเตี้ยที่มีความหอมร้อยละ 100 และเป็นกะทिर้อยละ 25 จำนวน 1 ต้น จากนั้นนำผลจากต้นพันธุ์ชั่วรุ่นที่ 1 มาเพาะขยายโดยการคลุมจัน (ช่อดอก) ให้มีการผสมตัวเองและนำผลมาเพาะได้เป็นหน่อพันธุ์มะพร้าวชั่วรุ่นที่ 2 และคัดเลือกด้วยเครื่องหมายดีเอ็นเอของทั้งลักษณะความหอมและเนื้อกะทิและปลูกทดสอบในแปลงทดลองของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในช่วงปี พ.ศ. 2561-2565 สามารถคัดพันธุ์มะพร้าวที่มีกลิ่นหอมใบเตยและเนื้อกะทิต้นเตี้ย มะพร้าวพันธุ์กะทิหอมไวท์คลาวด์นี้เกิดจากการปรับปรุงพันธุ์มะพร้าวแบบบูรณาการของนักปรับปรุงพันธุ์พืชหลายหน่วยงานดังนี้

1. รศ.ดร.ศิวเรศ อารีกิจ	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (นักปรับปรุงพันธุ์หลัก)
2. ผศ.ดร.ราตรี บุญเรืองรอด	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. ดร.สามารถ วันชนะ	สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ
4. ดร.วินิตชาญ รื่นใจชน	สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ
5. นางสาวทิพยา ไกรทอง	กรมวิชาการเกษตร
6. นางวิไลวรรณ ทวีศรี	กรมวิชาการเกษตร
7. นางปริญดา หรุณหิม	กรมวิชาการเกษตร

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ปี พ.ศ.	การดำเนินการ	สถานที่
2558	สำรวจและคัดเลือกหน่อพันธุ์มะพร้าวกลุ่มต้นเดี่ยวและต้นสูง มาปลูกไว้ในแปลงรวบรวมพันธุ์ของคณะเกษตร กำแพงแสน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 449 ต้น	คณะเกษตร กำแพงแสน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2561	คัดเลือกต้นมะพร้าวกลุ่มต้นเดี่ยวที่มีลักษณะความหอมและเนื้อกะทิด้วยการใช้เทคโนโลยีดีเอ็นเอ (DNA marker) ได้มะพร้าวต้นเดี่ยวที่มีความหอมร้อยละ 100 และเป็นกะทिर้อยละ 25 จำนวน 1 ต้น	
2561-2565	นำผลจากต้นพันธุ์ชั่วรุ่นที่ 1 มาเพาะขยายและคัดเลือกหน่อพันธุ์มะพร้าวชั่วรุ่นที่ 2 ด้วยเครื่องหมายดีเอ็นเอ คัดพันธุ์มะพร้าวที่มีกลิ่นหอมใบเตยและเนื้อกะทิตันเดี่ยว ได้มะพร้าวพันธุ์กะทิหอมไวท์คลาวด์	

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย มะพร้าวพันธุ์กะทิหอมไวท์คลาวด์ ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Cocos nucifera</i> 'Kati Hom White Cloud' วงศ์ Arecaceae กลุ่มปาล์ม ไม้ผลยืนต้น
ลำต้น	ลำต้นเดี่ยว ตั้งตรง สูงประมาณ 5-6 เมตร เมื่อต้นมีอายุประมาณ 3 ปี มีความยาวจำนวนข้อประมาณ 11 ข้อ รวม 35.5 เซนติเมตร เส้นรอบโคนลำต้น 96.6 เซนติเมตร ทรงพุ่มครึ่งวงกลม
ใบ	ใบประกอบแบบขนนกหนึ่งชั้น เรียงเวียน ยาว 375.1 เซนติเมตร จำนวนใบย่อย 78 ใบ ใบย่อยรูปแถบ ยาว 93.8 เซนติเมตร ทางใบสีเขียวอมเหลือง ก้านทางใบยาว 107.2 เซนติเมตร
ดอก/ช่อดอก	ช่อดอก (จั่นมะพร้าว) แบบช่อแยกแขนง ออกตามซอกใบ ยาว 79.7 เซนติเมตร เส้นรอบวง 30.0 เซนติเมตร กาบหุ้มจั่นสีเขียวอมเหลือง ดอกแยกเพศอยู่ในช่อเดียวกัน ไม่มีก้านดอกย่อย ดอกเพศผู้มีขนาดเล็กอยู่บริเวณกลางถึงปลายของแกนกลางช่อดอกย่อย
ผล/เมล็ด	ผลเดี่ยว รูปกลมก้นจีบ ยาว 25.0 เซนติเมตร เส้นรอบวง 48.6 เซนติเมตร ผลอ่อนสีเขียว ผลแก่สีน้ำตาลและสีน้ำตาลอมเขียว ผลแก่ 11 เดือนหนัก 1,125 กรัม เป็นเปลือก 552.4 กรัม (ร้อยละ 49) กะลา 141.5 กรัม (ร้อยละ 13) น้ำมะพร้าว 171.2 กรัม (ร้อยละ 15) และเนื้อมะพร้าว 259.9 กรัม (ร้อยละ 23)

ลักษณะอื่นๆ

1. น้ำและเนื้อกะทิมีกลิ่นหอมใบเตยจากสารหอม (2-acetyl-1-pyrroline)
2. น้ำมะพร้าวมีความหวานอยู่ระหว่าง 7.5 – 8 องศาบริกซ์

ภาพที่ 1 ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของมะพร้าวพันธุ์กะทิหอมไวท์คลาวด์
ก ต้น ข ใบ

ภาพที่ 2 ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของมะพร้าวพันธุ์กะทิหอมไวท์คลาวด์
ก จั่นหรือช่อดอกมะพร้าว ข ผลอ่อนและผลแก่ ค เปลือก กะลา และเนื้อ

มะพร้าวพันธุ์กะทิหอมไวท์คลาวด์

ไม้ดอกสกุลจำปีพันธุ์มิ่งมณฑา (*Magnolia* 'Ming Montha')

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ - สกุล นายสถาพร อร่ามดี
ที่อยู่ 3/2 ม. 9 ต. สวนหลวง อ. อัมพวา จ. สมุทรสงคราม 75110
โทรศัพท์ 081-6978763

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ไม้ดอกสกุลจำปีพันธุ์มิ่งมณฑา เป็นพันธุ์ลูกผสมข้ามสกุลที่ได้จากการผสมระหว่างมณฑา (*Magnolia liliifera* (L.) Baill.) พันธุ์แม่ กับจำปีสีนวล (*Magnolia x alba* 'Sinuan') พันธุ์พ่อ โดยนายสถาพร อร่ามดี เจ้าของสวนหมู่ 9 ตำบลสวนหลวง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ได้ปลูกไม้ดอกได้แก่ จำปี และมณฑา ไว้ในสวนหลายต้น และสังเกตว่าต้นมณฑาที่ปลูกไว้ดอกแต่ไม่เคยติดเมล็ด ในปี พ.ศ. 2556-2557 จึงได้ทดลองผสมเกสรโดยใช้เกสรเพศผู้ของต้นจำปีมาผสมกับเกสรเพศเมียของต้นมณฑา เมื่อติดผลและได้เมล็ดจำนวน 5-6 เมล็ด จึงนำเมล็ดมาเพาะ จนกระทั่งปลายปี พ.ศ. 2563 ต้นที่เพาะไว้ดอก พบว่าดอกตูมรูปรี (คล้ายรูปกระสวย) กลีบสีเหลืองนวล มีกลิ่นหอมคล้ายจำปี ซึ่งมีลักษณะแตกต่างจากพ่อและแม่ จึงได้คัดเลือกและขยายพันธุ์เพิ่มด้วยวิธีการตอนกิ่ง และได้ตั้งชื่อพันธุ์ว่ามิ่งมณฑา

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ปี พ.ศ.	การดำเนินการ	สถานที่
2556-2557	มณฑา x จำปี	สวนหมู่ 9 ตำบลสวนหลวง อำเภออัมพวา จังหวัด สมุทรสงคราม
2563	<div style="text-align: center;"> ↓ ติดผลและได้เมล็ด 5-6 เมล็ด นำเมล็ดมาเพาะ ↓ คัดเลือกต้นที่มีลักษณะแตกต่าง คือ ดอกตูมรูปรี กลีบสี เหลืองนวล ↓ ขยายพันธุ์เพิ่มด้วยวิธีการตอนกิ่ง ↓ ไม้ดอกสกุลจำปีพันธุ์มิ่งมณฑา </div>	

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย ไม้ดอกสกุลจำปีพันธุ์มิ่งมณฑา ชื่อวิทยาศาสตร์ *Magnolia* 'Ming Montha'
วงศ์ Magnoliaceae ไม้ดอกไม้ประดับ ไม้ยืนต้น

ต้น ลำต้นตั้งตรง สูงประมาณ 5 เมตร

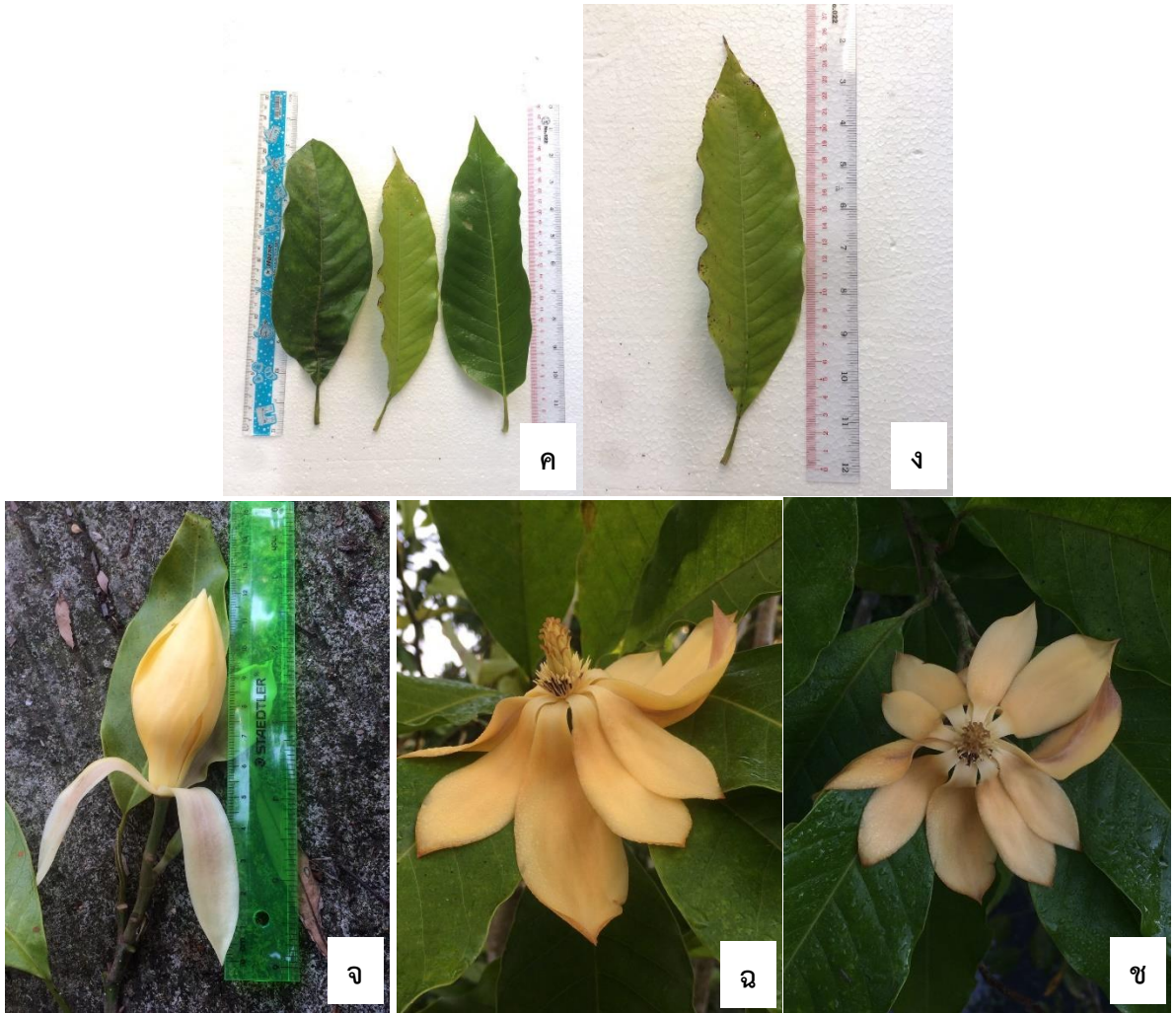
ใบ	ใบเดี่ยว เรียงเวียน รูปรี กว้าง 7.5 เซนติเมตร ยาว 24.0 เซนติเมตร ปลายใบแหลม ขอบใบเป็นคลื่น แผ่นใบหนาเหนียวเป็นมันทั้งสองด้าน สีเขียว ก้านใบยาว 3 เซนติเมตร
ดอก/ช่อดอก	ดอกเดี่ยวออกที่ซอกใบและปลายยอด ดอกตูมรูปรี ดอกบานเต็มที่ กว้าง 12 เซนติเมตร กลีบรวมชั้นนอก 3 กลีบ กว้าง 2 เซนติเมตร ยาว 6 เซนติเมตร สีขาวครีม กลีบรวมชั้นใน 7 กลีบ กว้าง 2 - 2.5 เซนติเมตร ยาว 4 - 6 เซนติเมตร สีเหลือง ก้านดอกยาว 3 เซนติเมตร
ผล/เมล็ด	-

ภาพที่ 1 ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของพันธุ์แม่และพ่อ
 ซ้าย มณฑา (*Magnolia lilifera* (L.) Baill.) พันธุ์แม่
 ขวา จำปีสีนวล (*Magnolia x alba* 'Sinuan') พันธุ์พ่อ

ภาพที่ 2 ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของไม้ดอกสกุลจำปีพันธุ์มิ่งมณฑา
ก - ข ต้น ค - ง ใบ จ - ช ดอกตูมและดอกบาน

ไม้ดอกสกุลจำปีพันธุ์มิ่งมณฑา